

tiu, pronoms i articles, i preposicions. La tercera part es refereix a l'oració composta i comprèn l'estudi de juxtaposició, conjunció, coordinació, subordinació (substantiva, adjectiva i adverbial), i enllaços extraoracionals. Aquesta darrera part és tributària freqüentment de la corresponent de l'*Acadèmia*, que és molt rica de materials; no obstant, ben sovint hom ha d'oposar-s'hi, com per exemple en la discussió dels temps de l'oració subordinada substantiva (pàgs. 262-266).

Ultra la consideració de qualsevol punt dels que hem examinat fins ara, hi ha, en aquest llibre, altres novetats, que ho són, no ja sols per la manera com l'autor les tracta, sinó simplement per haver tingut cabuda en un tractat de sintaxi. Ens referim a la valoració de determinats elements fonètics en el camp oracional, especialment el ritme i l'entonació, que l'autor aplica singularment al concepte d'oració des del punt de vista psicològic (pàgs. 16-18), a les oracions exclamatives (pàgs. 38-40), als enllaços extraoracionals (pàgs. 299-302), etc.

Un bon índex alfabètic de matèries acaba de fer més útil aquesta important obra. Ens hauria agradat de veure-hi també un repertori bibliogràfic dels treballs més fonamentals de sintaxi general i castellana, cosa que ha de considerar-se indispensable en un llibre dedicat a l'ensenyament superior i a la pròpia investigació gramatical, i que, en molts punts, ha d'ésser forçosament obra de síntesi.

La primera edició, feta a Mèxic l'any 1943, fou llastimosament poc reeixida quant a la composició material; la segona edició, feta a Barcelona l'any 1948, ha sortit pràcticament exempta d'errades, la qual cosa explica que hom faci constar que ha estat «corregida». Ara, hem de dir que ens sorprèn que a continuació hom faci constar igualment que ha estat també «notablemente ampliada», tota vegada que ens atreviríem a afirmar que gairebé no ho ha estat gens, perquè no creiem que ho justifiquin les petites modificacions, ampliacions i refoses que hom veu de tant en tant (pàg. 21, amb sis línies noves; pàg. 38, amb vuit línies noves; pàg. 40, amb quatre; pàg. 64, amb la substitució de «fenómeno» per «acontecer»; pàg. 89, amb setze línies refoses, etc.).

A.-M. BADIA i MARGARIT

Introductory Catalan Grammar, With a historical outline of the language and literature, a selection from Catalan writers, and a vocabulary, by JOAN GILI. Oxford-London, The Dolphin Book Co. Ltd., 1943. 156 pàgs.

Els romanistes de llengua anglesa posseeixen, amb aquesta gramàtica del Sr. Joan Gili, la primera publicada en anglès, un útil instrument per a la iniciació a l'estudi de la llengua catalana. L'obra, d'una excel·lent presentació tipogràfica, s'inicia amb un mapa del domini lingüístic català. La gramàtica estricta ocupa les seixanta-cinc primeres planès; hi són tractats principalment, i d'una manera succinta, els aspectes fonamentals de la pronunciació i de la morfologia de la llengua catalana. Aquesta part va seguida d'un *Historical outline of the language and literature* (pàgs. 66-73), on es dona una ullada, potser massa ràpida, als principals fets de la literatura catalana des dels orígens fins als contemporanis. Una útil antologia d'escriptors antics i moderns,

en vers i en prosa, feta amb un bon criteri (pàgs. 77-124), seguida d'un vocabulari força extens (pàgs. 125-156), clou el llibre.

Són de lamentar alguns errors i omissions — fàcilment subsanables en una desitjable segona edició — com, per exemple: l'afirmació que l'accent català «pot ésser produït per una major intensitat, una més llarga quantitat o una elevació de to en la síl·laba accentuada, o totes tres coses combinades» (pàg. 9); la manca d'una transcripció fonètica dels sons, en especial dels que ofereixen dubte, com són les *e* i les *o* tòniques, les *r* finals de mot, el grup *ʎbl*- i alguns altres; l'omissió d'alguns fets fonètics, tals com la pronunciació velar **ŋ** dels grups *nc*, *ng*, en el català central, el manteniment com a explosiva de la *g* davant de *l*, l'existència dels dígrafs *-ig*, *-tx*, per a transcriure la palatal africada sorda **ʃ**, la sonorització de les explosives sordes davant de sonora, l'assimilació de *t* davant de *ll* (*batlle*, **bálle**), l'emudiment de *t*, *d*, en els grups *-rts*, *-rds*, i darrera *l*, *n*, formant part d'una mateixa síl·laba, el so palatal fricatiu sord de *x* intervocàlica darrera *i* (*guixar*, **gixá**) i el so normal **gz** en el grup *ex-* (*exemple*, **egzèmplə**) i el de **k** quan va seguit del so **s** (*excessiu*, **eksɛsiu**), o el manteniment de la *e* àtona davant *a* (*teatre*, **teátre**); el donar com a generalitzada una pronúncia africada de la *j*, semblant a l'anglesa, quan només apareix en alguns dialectes; el no puntualitzar que *p* emmudeix darrera *m* només quan forma part de la mateixa síl·laba; el dir que hi ha una moderna tendència a encoratjar l'ús fricatiu labiodental de *v*, *w* (fon. **v**), en els llocs on es confonen amb la bilabial **b**, **ɸ**, la qual tendència és molt dubtosa. Són, d'altra banda, inexactes algunes de les equivalències entre les grafies catalanes i l'alfabet de l'Associació Internacional de Fonètica, que l'autor dóna en la taula, per cert parcial, de la pàg. 14, car *gran*, quan no tenen so nasal velar **ŋ** sinó solament nasal **n**; la *u* de *cauen* no és una vocal àtona, sinó una consonant bilabiovelar fricativa sonora (**w**) distinta de la *o* àtona (**u**) de *rodó*, i la *v* de *vida*, no precedida en la frase de vocal, equival a la **b** en la pronúncia barcelonina, mentre la de *haver* és sempre **ɸ**. Sorpren, a més a més, la confusió dels diversos complements (pàgs. 25, 62, 64) i de les formes pronominals adverbials *hi* i *en* (pàgs. 26, 28); l'omissió de l'adverbi pronominal *on* i de les formes *la qual cosa*, *el ... del qual* (entre els relatius), de la forma *nasquí* com a perfet d'indicatiu de *naixer* a més de la citada *naixí* (pàg. 53) i igualment de *veïeres*, etc., a més de *veres*, etc. (pàg. 55). Anotem, també, que *caldre* (pàg. 49) i *ploure* (pàg. 53), són defectius i no posseeixen, per tant, un paradigma complet. Així mateix, no sabriem subscriure l'afirmació que el pretèrit perifràstic «is more elegant than the simple form» (pàg. 38).¹

Malgrat aquestes reserves, la *Catalan Grammar* del Sr. Joan Gili és digna de lloança, per tal com proporciona als romanistes de llengua anglesa un ben útil mitjà d'introducció a l'estudi de la llengua catalana.

Jordi CARBONELL i de BALLESTER

1. És segurament per inadvertència que s'han escapat algunes altres errades, com *bujar*, citat com a exemple de *u* tònica (pàg. 10); *guány-ar*, *llen-guá* (pàg. 15); *ellas* (pàg. 27); *mil-cent* (pàg. 31); *centes*, citat com a femení de *cent* (pàg. 34); *sentí*, donat com a primera persona de l'imperfet de subjuntiu (pàg. 39).